

УДК 378.147:811.111

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/69-2-43>

Лариса МАСЛОВА,

orcid.org/0000-0002-8279-2077

викладач кафедри англійської мови і перекладу

Київського національного лінгвістичного університету

(Київ, Україна) *larysa.maslova@knl.u.edu.ua*

Світлана МУДРИНИЧ,

orcid.org/0000-0002-4524-0935

кандидат філологічних наук,

доцент кафедри англійської мови і перекладу

Київського національного лінгвістичного університету

(Київ, Україна) *svitlana.mudrynuch@knl.u.edu.ua*

МЕТОДИКА ВИКОРИСТАННЯ ЛЕКСИЧНОГО ПІДХОДУ У ФОРМУВАННІ ІНШОМОВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ

Основною темою даної роботи є визначення, охарактеризування та надання практичних наочних прикладів реалізації методів формування іншомовної лексичної компетенції у студентів мовних і немовних спеціальностей за допомогою лексичного підходу за М. Льюїсом на прикладі англійської мови. Слушним є питання підготовки висококваліфікованих кадрів у всіх професійних сферах, за якими здійснюється фахова підготовка в Україні. Беручи до уваги орієнтований на Європу курс нашої країни, якісне навчання майбутніх спеціалістів неможливе без оволодіння ними хоча б однією іноземною мовою, зокрема міжнародною англійською. І хоча вже існують роботи різного характеру на тему викладання іноземної мови з метою формування термінологічної, комунікативної та інших компетенцій у розрізі професійної підготовки, нові часи та нові покоління студентів вимагають актуалізації педагогічних підходів і базисних матеріалів для їх застосування, що й стало проблемою, яка підштовхнула авторів до написання даної роботи. У рамках фахової підготовки майбутніх спеціалістів мовних і немовних професійних спрямувань було обрано розріз формування лексичної бази та опанування паттернів і логіки мови, що вивчається, зокрема словотвору та семантичних полів. А оскільки лексичний підхід за М. Льюїсом є визнаним і перевіреною інструментом для цього, мета статті – теоретично обґрунтувати та описати методи використання лексичного підходу при формуванні іншомовної лексичної компетенції у майбутніх спеціалістів у різних професійних сферах і надати наочні й чіткі практичні приклади завдань для реалізації цих методів. У результаті проведеного нами дослідження було сформульовано основні напрямки формування лексичної компетенції, розвитку мови й мовлення студентів, а також поліпшення їхніх комунікативних навичок задля кращого пасивного сприйняття (розуміння) повідомлень і текстів і активного використання (вираження власних думок) елементів мови, що вивчається; створено систему завдань, наведену в якості прикладу, що задіють описані методи. Також було доведено ефективність і практичну користь застосування саме лексичного підходу з метою досягнення поставлених цілей навчання. Таким чином вдалося вирішити низку педагогічних завдань і створити фундамент для його подальшого використання педагогами, які займаються викладанням іноземної мови для студентів різних професійних спрямувань.

Ключові слова: лексичний підхід, лексична компетентність, професійна лексика, фахова термінологія, методика навчання.

Larysa MASLOVA,

orcid.org/0000-0002-8279-2077

Lecturer at the Department of the English Language and Translation
Kyiv National Linguistic University
(Kyiv, Ukraine) larysa.maslova@knlu.edu.ua**Svitlana MUDRYNYCH,**

orcid.org/0000-0002-4524-0935

Candidate of Philological Sciences,
Associate Professor at the Department of the English Language and Translation
Kyiv National Linguistic University
(Kyiv, Ukraine) svitlana.mudrynych@knlu.edu.ua

METHODOLOGY FOR USING THE LEXICAL APPROACH IN THE FORMATION OF FOREIGN LANGUAGE PROFESSIONAL LEXICAL COMPETENCE

The main topic of this paper is to identify, characterize and provide practical illustrative examples of the implementation of methods for formation of foreign language lexical competence in students of linguistic and non-linguistic specialties using the lexical approach by M. Lewis on the example of the English language. The topic of training highly qualified personnel in all professional fields for which professional training is carried out in Ukraine is substantial. Considering our country's Europe-oriented course, high-quality training of future specialists is impossible without mastering at least one foreign language, in particular international English. And although a variety of works on the topic of teaching a foreign language with the aim of forming terminological, communicative and other competencies in the context of professional training already exist, new times and new generations of students require the updating of pedagogical approaches and materials to serve as the base for their application, which has become the issue that prompted the authors to write this paper. As part of training of future specialists in language and non-language related professional areas, the section of formation of a lexical base and mastering the patterns and logic of the studied language, in particular word formation and semantic fields, was chosen. And since the M. Lewis's lexical approach is a recognized and proven tool for this, the aim of the article is to theoretically substantiate and describe the methods of using the lexical approach in formation of foreign language lexical competence in future specialists in various professional fields and to provide clear and illustrative practical examples of tasks for the implementation of these methods. As a result of our research, the main directions for forming lexical competence, students' language and speech development, as well as improving their communication skills for better passive perception (comprehension) of messages and texts and active use (expression of their own thoughts) of elements of the studied language were formulated; a system of tasks, given as an example, using the described methods has been created. The effectiveness and practical benefits of using precisely the lexical approach in order to achieve the set educational goals was also proven. Thus, it was possible to solve a number of pedagogical tasks and create a foundation for further use by educators who teach a foreign language to students of various professional fields.

Key words: lexical approach, lexical competence, professional vocabulary, professional terminology, teaching methods.

Постановка проблеми. Формування іншомовної професійної лексичної компетенції є нагальним питанням сучасного світу. І для того, аби йти у ногу з часом глобалізації, студентам будь-яких спеціальностей і спрямувань буде корисно засвоїти професійно-орієнтовану специфічну лексику іноземною мовою, зокрема міжнародною англійською.

Насамперед вважаємо важливим підкреслити актуальність вивчення іноземної мови з точки зору фахової підготовки. Так, наприклад, Н. В. Глушаниця відмічає, що у сучасних умовах конкурентоспроможність спеціаліста авіаційної сфери на ринку праці залежить від його здатності оволодівати новими технологіями, легко адаптуватися до змінних умов праці, професійно орієнтуватися в інформаційних потоках та послугоуватися іноземною мовою у фаховому спілкуванні (Глушаниця, 2016: 47).

І суттєва роль іншомовної компетенції, звісно, стосується конкурентоспроможності у сучасному світі інтернаціональної інтеграції і технологій не тільки в авіаційній сфері. Інформаційні технології, маркетинг і реклама, фінанси та банкінг, медицина й охорона здоров'я, підприємництво від малого до великого, туризм – це лише невеличкий зріз усіх спеціальностей, де, щоб крокувати в ногу з часом, майбутньому спеціалісту життєво необхідно оволодіти іноземною мовою, особливо англійською, що є мостом комунікації на світовому рівні.

Проте, методи навчання іноземної мови також потребують постійної актуалізації, аби підлаштовуватись під нові покоління студентів і нові обставини як у сфері освіти, так і у світі. І не тільки методи, адже у кожній професійній сфері мова не стоїть на місці: з'являється нова термі-

нологія, поняття, вирази, явища – усе це необхідно майбутньому спеціалісту для якісного оволодіння іноземною мовою. Тому для формування іншомовної професійної компетенції постає завдання осучаснення методів і матеріалів для опанування студентами необхідних знань і навичок, чим і зумовлена актуальність даної роботи.

Аналіз досліджень. Проблемою навчання іншомовної лексики та формування лексичної компетенції у студентів мовних і немовних спеціальностей займалися багато вітчизняних вчених, серед яких: О. П. Зеленська, В. А. Бондаренко, О. О. Анісімова, В. Г. Терещук, Ю. В. Гнаткевич, Р. Ю. Мартинова, О. Б. Тарнопольський, С. В. Церна, О. Б. Боднар та ін.

До того ж у кожній професійній галузі це питання досліджено з фахової точки зору. Так, наприклад, дослідженням проблематики й методології викладання іноземної мови і, відповідно, лексики займалися такі вчені у різних галузях:

– науково-технічна: Дослідженнями проблем термінології присвячені наукові роботи В. І. Карaban, М. А. Жовтобрюх, Л. О. Симоненко, А. В. Крижанівська, Т. І. Панько, І. М. Кочан, З. Й. Куньч, Ю. А. Зацний та ін;

– маркетинг: Т. М. Кравченко, І. І. Брецько, І. З. Бопко, М. М. Забаштанський, С. І. Вовчанська та ін;

– економіка: В. О. Жулкевська, Ю. О. Семенчук, Л. Я. Личко та ін;

– авіація: О. В. Ковтун, Р. Н. Макарова, Г. С. Пашенко, В. В. Півень, Т. В. Тарнавської та ін;

– морський флот: І. О. Леонтьєва, Д. О. Зайцева, І. О. Рябчук, Н. Г. Строекко, А. В. Катрич, С. Л. Барсук та ін.

Мета статті – теоретично обґрунтувати та описати методи використання лексичного підходу при формуванні іншомовної лексичної компетенції у майбутніх спеціалістів у різних професійних сферах (у тому числі нелінгвістичних) з наданням наочних і чітких практичних прикладів завдань.

Виклад основного матеріалу. Оскільки центральне місце у нашій роботі посідає лексичний підхід за М. Льюїсом, ми вважаємо доцільним розглянути саме його поняття, лінгвістично-психологічний базис і основоположні лінгводидактичні методи, які ми будемо застосовувати пізніше на практиці.

Лексичний підхід у викладанні мови походить від переконання, що будівельними блоками вивчення мови та спілкування є не граматики, функції, поняття чи якась інша одиниця планування та навчання, а лексика, тобто слова та словосполучення (Richards, Rodgers, 2001: 132).

Так відома американська методистка, автор кількох методик викладання англійської мови як іноземної, Діана Ларсен-Фрімен, зазначала, що зараз люди набагато більше усвідомлюють, що мова, хоча й частково керована правилами, складається з ряду лексикалізованих фраз (by the way; have a nice day), і лексикалізованих основ речень (I am very sorry to hear that...; I'd like to...; How about...) (Ancker, 1999: 6).

Як бачимо, цей підхід спрямований саме на розгляд будівельних блоків мови – лексичних блоків. Звісно, без лексики мова неможлива, і цей підхід робить акцент саме на ній, а отже відіграє пряму роль у формуванні лексичної компетентності студентів. Для більшої точності наведемо визначення лексичної компетентності як такої.

У Загальноєвропейських рекомендаціях з мовної освіти лексична компетентність (компетенція) – це знання і здатність використовувати словниковий запас, вона складається з лексичних (стійкі вирази, однослівні форми) та граматичних (займенники, частки, сполучники, прийменники) елементів. (Ніколаєва, 2003: 108).

Оволодіння лексикою є ключовим фактором оволодіння мовою, але просто запам'ятати слова буде замало – їх потрібно вміти правильно й доречно використовувати.

Як відмічає Крістіна Бареггі, лексичний підхід був задуманий як найкращий опис процесів засвоєння мови, який надає учням інструменти для розміщення «відповідних слів у відповідних місцях» (Bareggi, 2006: 2).

Такий опис лексичного підходу є дуже влучним, адже в самій його концепції беруться до уваги не тільки слова, словосполучення та цілі фрази, але й контекст, яким вони обрамлені. Таким чином можна дізнатись не тільки пряме значення цих лексичних фрагментів, але й зрозуміти їхнє значення у конкретному випадку використання. Воно може бути більш точним для окремої сфери, наприклад професійної; мати стилістичне забарвлення відповідно до тексту з цієї сфери та цільової аудиторії; і навіть може утворюватися нове значення саме для цього випадку.

Таким чином, використовуючи лексичний підхід, студент може вивчати нові слова, словосполучення, фрази та ін. з їх значенням у різних контекстах, розуміючи саме сенс цих лексичних фрагментів (аніж лише їх прямиї переклад), їхню роль у тому чи іншому реченні у різних сферах і стилях мовлення, що розвиває як пасивне краще розуміння ситуацій, так і активне використання цих лексичних блоків у власному мовленні й

текстах та навіть їх індивідуалізація – будівництво власних блоків за вивченими паттернами.

У даній роботі ми хотіли б розглянути цей глибокий шар можливостей саме у розрізі підготовки кваліфікованих кадрів у різних професійних сферах на прикладі вивчення англійської мови як іноземної.

Розвиток лексичної компетентності студентів за допомогою лексичного підходу може здійснюватися у різний спосіб. Серед методів, які можна ефективно застосовувати для досягнення вказаної мети, ми визначили та сформулювали такі:

1. Робота з автентичними вузько-спеціалізованими текстами. Це включає читання й аудіювання на рівні початкового пасивного сприйняття та письмо й говоріння на більш пізньому етапі активного застосування. На цьому етапі слід заохочувати студентів визначати та відмічати ключову лексику та вирази, які вони знаходять у текстах, після чого залучати учнів до обговорення самих текстів, а також значень тих чи інших лексичних фрагментів як з точки зору тлумачення відповідно до галузевого словника, так і у контексті.

2. Дослідження етимології лексики. До цього пункту входить визначення походження та способу творення слів. Так можна обрати професійний термін з тексту та попросити студентів створити схему, що включатиме походження слова та похідні від нього. Також хорошою практикою буде використовувати ці слова в реченнях чи обговореннях.

3. Аналіз фрагментів. У межах даного методу можна представити чи попросити студентів самих виділити загальноживані у професії словосполучення чи вирази, обговорити їхнє значення та використати у власному мовленні шляхом складання речень чи говоріння. Слід також заохотити студентів знайти інші варіанти співставлень цих слів чи спробувати створити їх самостійно, таким чином розширюючи лексичні горизонти та розвиваючи творче мислення в рамках логіки професійної сфери.

4. Інтерактивні ігри по ролях. Ситуації для представлення бажано брати життєві та такі, що стосуються безпосередньо практичного аспекту професії. У процесі студенти мають застосовувати вивчені лексичні фрагменти чи завчасно підготовлений список слів і виразів.

5. Лексичні асоціації. В даному випадку беруться слова, пов'язані з професією, та до них студентам потрібно підібрати слова-асоціації. Таким мозковим штурмом та обговоренням поглиблюється як розуміння окремих аспектів професійної сфери, так і розширюється лексичний запас.

6. Інтелект-карти. Це можуть бути як прості карти слів із синонімами та асоціаціями, так і більш складні схеми з етимологією слів, антонімами, семантичними зв'язками, прикладами та навіть візуальними асоціаціями. Також сюди вважаємо за можливе включити елементи техніки ед'ютейнмент, наприклад створення слів з букв іншого слова, при цьому дотримуючись фахової тематики.

7. Програми та штучний інтелект. Не можна ігнорувати технологічний прогрес, тому одним із методів ми вважаємо використання спеціальних програм для вивчення слів, а також, що важливіше, штучний інтелект, який на сьогоднішній день здатний створювати тексти на задані теми та з використанням заданих лексичних одиниць. Всупереч побоюванням педагогів ця технологія може бути корисною для використання у навальному процесі саме як допоміжний інструмент, проміжний етап. За допомогою нього як викладач, так і самі студенти зможуть створювати тексти для повторення та кращого контекстуального засвоєння лексики, а також теми для обговорень та напрямки роботи з лексикою.

8. Реальна практика. І нарешті, вкрай корисним буде заохочувати студентів до реальної взаємодії зі сферою через конференції, семінари, майстер-класи та інші події, пов'язані з їхньою майбутньою професією, що проводяться іноземною мовою, що вивчається. Так вони всесторонньо працюватимуть із лексикою, розширюючи свою компетенцію як на рівні сприйняття, так і на рівні вираження власних думок, ставлення питань чи обговорення специфічних тем.

Перший метод є базою всього процесу навчання за допомогою лексичного підходу, фундаментом для початкового засвоєння та подальшого відпрацювання лексики. Для його реалізації можуть застосовуватися автентичні фахові джерела різного характеру та форми подачі, наприклад: спеціальна література про досягнення у сфері, наукові публікації, новини та інформаційні статті, доповіді та звіти, веб-сайти, інструкції, юридичні документи, фахові журнали та ін. Усе це є загальними основоположними матеріалами незалежно від професійної сфери майбутніх спеціалістів.

Ми обрали декілька наукових публікацій та новин зі сфер маркетингу, медицини та технічної галузі для демонстрації практичних рекомендацій щодо вправ на засвоєння лексичного матеріалу за допомогою лексичного підходу для майбутніх спеціалістів. Наступні вправи є лише деякими з прикладів реалізації даного підходу при вивченні іноземної мови та не обмежують область і можливості його використання. Відпо-

віді на завдання також не є обмежуючими з точки зору креативного підходу студента.

Приклади завдань:

Завдання 1. 1) У статті *Improving Hydraulic System Energy Efficiency With High-Performance Hydraulic Fluids* (Quilumba et al., 2014) знайдіть усі словотвірні форми наступних слів:

1. mold; 2. hydraulic; 3. efficiency; 4. transmit; 5. lube; 6. inject; 7. indicate; 8. operate; 9. mechanic; 10. plastic.

Відповіді:

1. molder, molding, molded;
2. hydraulics, hydraulically, electrohydraulic;
3. efficient, inefficiency, efficiencies, energy-efficient, high-efficiency;
4. transmission, transmitting;
5. lubricant, lubricants, lubrication;
6. injection, injecting;
7. indicated, indicates, indicator;
8. operation, operations, operating;
9. mechanism, mechanical, mechanically;
10. thermoplastic, plasticating.

2) Доповніть знайдені форми власними за логікою словотвору знайдених.

Відповіді:

1. moldings, molders;
2. hydraulic, electrohydraulics, electrohydraulic, electrohydraulically;
3. efficiently, inefficiently;
4. transmissions, transmitted, transmitter, transmissional, transmissionally;
5. lubing, lubricants, lubricating, lubricated, lubricational, lubricationally;
6. injections, injected, inject, injectional, injectionally, injector;
7. indicating, indicators, indication, indications, indicational, indicationally;
8. operating, operational, operationally, operated, operates, operator, operators;
9. mechanics, mechanisms;
10. thermoplastical, plasticate, plasticated, plasticator, plastication, plasticational.

Це завдання спрямоване, перш за все, на засвоєння студентами способів словотвору з використанням префіксів і суфіксів, а також розвиток уміння визначити корінь слова, що допоможе їм у розумінні більш складних слів, розкладаючи їх на морфеми, таким чином розвиваючи навички мовного аналізу та розуміння прочитаного. Воно також розширює словниковий запас і вміння ним користуватись, адже студент не тільки буде здатен розшифровувати значення великих словотвірних конструкцій, але й створювати власні, надаючи своєму мовленню більшої точності та виразності.

Завдання 2. У статті *Relationship management through social media influencers: Effects of followers' awareness of paid endorsement* (Dhanesh, Duthler, 2019) знайдіть усі можливі словосполучення та фрази з використанням наступних слів і їх похідних форм:

1. advertise; 2. market; 3. brand; 4. goal; 5. persuade; 6. relation; 7. sponsor; 8. influence.

Відповіді:

1. advertisement/marketing agent, covert forms of advertising, embedded advertising, native advertising, advertising recognition, hidden advertising, advertising transparency;

2. advertisement/marketing agent, covert marketing, influencer marketing, stealth marketing;

3. brand familiarity, branded content, personal brand, personal branding, promote their brands, consumer brand awareness, media brand;

4. achieve goals, meet their own goals, pursue their own goals;

5. attitudinal persuasion, cognitive persuasion, persuasion knowledge, persuasion tactics, persuasion strategies, persuasive intent, persuasion attempts;

6. building effective relationships, building strong relationships, establish a relationship, organization-public relationship, public relations, relationship maintenance strategies, maintain relationships, relationship management theory, relationships can be maintained, influencer-follower relationship, media relations, relationship quality, disclosure on relationships, positive correlation, influencer's relatability;

7. sponsoring organizations, sponsored articles, sponsored content, sponsored posts, sponsorship disclosure, sponsored products;

8. social media influencers, beauty influencer, influencer marketing, influencer-follower relationship, micro influencers, influencer's relatability.

Впливаючи з Завдання 1, дана вправа трохи підвищує складність, адже вимагає від студентів не просто знайти форми слова, але й змістовні вирази, лексичні фрагменти з їх використанням. Таким чином можна розвинути у студентів розпізнавання паттернів, сталих виразів чи спеціалізованих словосполучень, характерних для певної професії чи галузі, збагатити їхній лексикон і, відповідно, поліпшити комунікативні навички, зокрема фахові. Окрім цього, розвивається критичне мислення студентів завдяки аналізу тексту й визначенню саме тих лексичних блоків, що несуть у собі контекстуальний та окремий сенс, відзначаються повторюваністю й доречністю, тобто справді є цілісними лексичними фрагментами.

Завдання 3. У статті *Iliac Vein Compression Syndrome in an Asymptomatic Patient Population: A Prospective Study (Cheng et al., 2017)* знайдіть асоціації до наступних слів:

1. vein; 2. artery; 3. blood; 4. symptoms; 5. examination; 6. treatment.

Відповіді:

1. Iliac vein compression syndrome, May-Thurner syndrome, Cockett syndrome, inferior vena cava, chronic venous compression, iliofemoral, varicose, vascular diseases, occlusion, dilation;

2. coronary heart disease, blood flow velocity, occlusive lesions, hypertension, hypertrophy, right iliac artery, chronic arterial pulsations, stenosis;

3. thrombosis, blood flow velocity, hemodynamic, coagulation function, coagulation dysfunction, prothrombin time, activated partial thromboplastin time, thrombin time, fibrinogen, platelets, D-dimer, diabetes, hyperlipidemia, clot;

4. clinical, swelling, edema, varicose, hyperpigmentation, ulcer, asymptomatic, pulmonary embolism, acute;

5. ultrasound, computed tomography, patient, scanning, proximal, distal, diagnostic criterion, follow-up, medical records, Cox regression analysis, statistically significant, correlation, autopsy, retrospective research, novel findings, evaluation of parameters, univariate and multivariate;

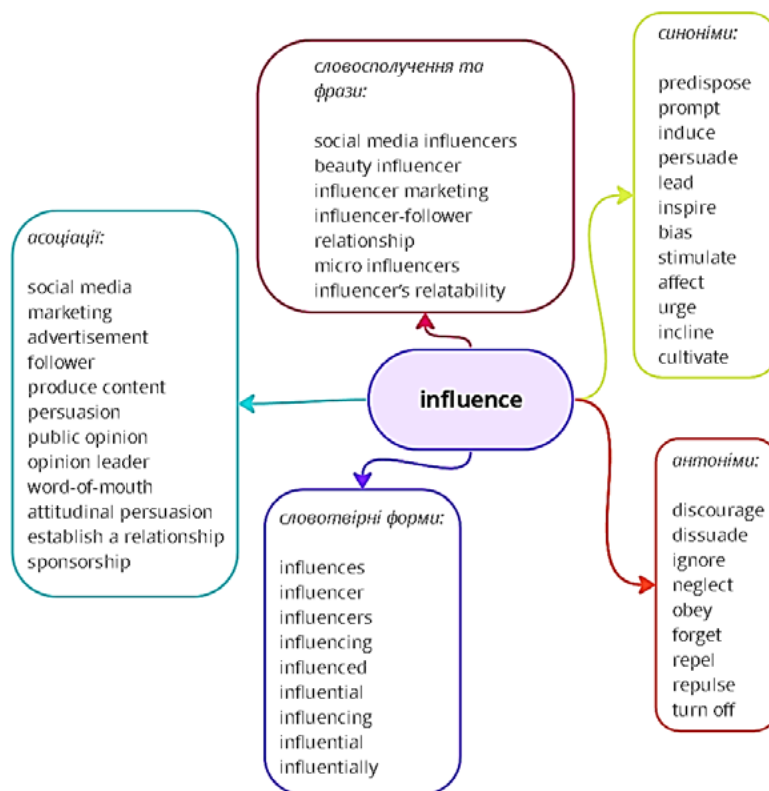
6. catheter-directed thrombolysis, percutaneous transluminal balloon angioplasty, stent implantation, favorable curative effect, endovascular technology, primary, preventative, anti-coagulation therapy, clot removal.

Ця вправа націлена на дослідження студентами лексико-семантичних полів, розширюючи своє розуміння зв'язків між елементами лексики. Вона розвиває творче й логічне мислення одночасно, залучаючи до активного розмірковування над можливими різноманітними відношеннями між лексичними фрагментами та їх доречністю. Таким чином, пов'язуючи різні явища, можна отримати предметні знання, заглибитись у конкретну сферу з її термінологією та специфікою вираження й поліпшити її розуміння зсередини, а також залучити студентів до міждисциплінарного навчання, пов'язуючи слова з різних галузей знань. Усе це розвиває навички студентів до концептуального осмислення лексичного матеріалу, що підводить нас до наступного завдання.

Завдання 4. З використанням статті *Relationship management through social media influencers: Effects of followers' awareness of paid endorsement (Dhanesh, Duthler, 2019)* створіть інтелект-карти для наступних слів:

1. influence; 2. marketing.

Відповіді:

Рис. 1. Інтелект-карта для слова “influence”

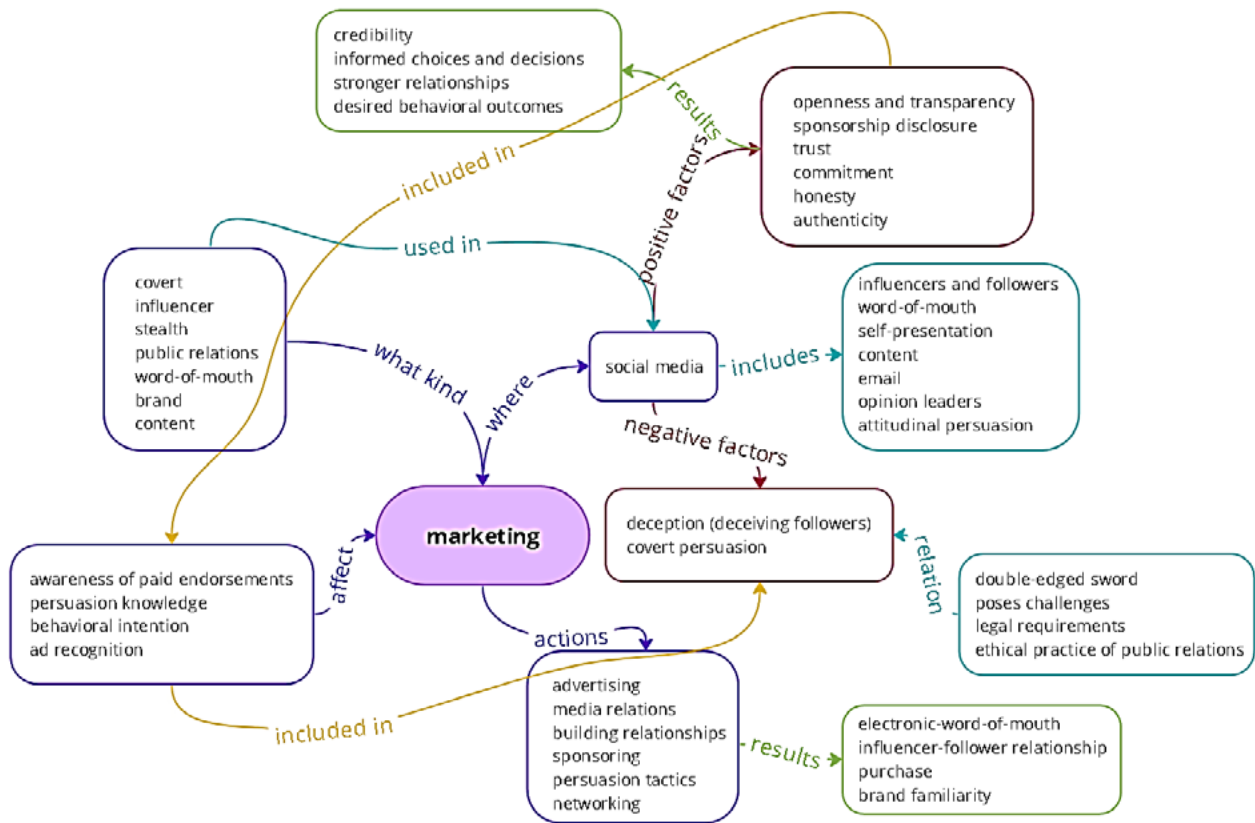

Рис. 2. Інтелект-карта для слова "marketing"

Задача цієї вправи полягає у розвитку концептуального розуміння лексики, враховуючи різні виміри та асоціації, пов'язані з центральним поняттям. Вона вимагає творчого підходу до типу обраної для інтелект-карти інформації та організаційних навичок для грамотного її розташування, з чого випливає аспект аналітичного мислення для віднаходження взаємозв'язків між представленими об'єктами. Таким чином, дана вправа включає метапізнання, оскільки вимагає від студентів міркувати про власний спосіб мислення в рамках мови, що вивчається.

Завдання 3 і 4 можуть допомогти у поліпшенні пам'яті, оскільки асоціювання та створення розумових зв'язків між лексичними фрагментами сприяє кращому запам'ятовуванню та пошуку інформації, а Завдання 4 ще й задіє зорову пам'ять завдяки візуальній схемі. Їх також можна адаптувати для спільного навчання, коли студенти діляться та обговорюють свої асоціації, що залучатиме їх до взаємодії і колективного дослідження мови.

Завдання 5. Розіграйте по ролях розмову з використанням поданих нижче лексичних одиниць зі статті *Antidepressants 'Don't Blunt' Semaglutide and Weight Loss* (Busko, 2023):

Semaglutide, adverse events, antidepressants, anxiety, associated with risk, blunt the effect, chro-

nic pain, clinicians, complication, major depressive disorder, from baseline, gastrointestinal, insomnia, intensive behavioral therapy, obsessive-compulsive disorder, panic disorder, past suicidality, posttraumatic stress disorder, placebo, weight gain, weight loss, weight management.

Дане завдання має на меті відпрацювання лексики шляхом її прямого практичного застосування у змодельованих ситуаціях, що стосуються безпосередньо фахового спрямування студентів. Вузко-спеціалізовані терміни у комбінації з більш загальноновживаними лексичними блоками допоможуть побудувати різні ситуації, таким чином розвиваючи не тільки професійний розріз мови, але й її знання в цілому. Комунікативні навички й здібності до вирішення проблем, командна робота та передбачення розвитку розмови – усе це переваги активного залучення студентів до рольової взаємодії з використанням поданої чи пройденної лексичної бази. У середовищі креативності й глибокого розуміння матеріалу та його практичної користі студенти матимуть необхідну мотивацію, що проведе їх до підкорення вершин своєї професії засобами іноземної мови.

Висновки. З огляду на вищевикладений матеріал можна побачити очевидну практичну користь застосування лексичного підходу при

вивченні іноземної мови в рамках професійної сфери майбутніх спеціалістів, навіть якщо вона не пов'язана з філологією. Наведені методи застосування лексичного підходу для формування іншомовної лексичної компетенції мають на меті глибоке занурення у мовне й професійне середовище, що, в свою чергу, дозволяє вирішити такі педагогічні завдання:

1) розширення вокабуляру для пасивного сприйняття та розвиток розуміння структури мови та її інструментів для урізноманітнення свого активного мовлення шляхом слідування виявленим паттернам лексичних фрагментів для створення власних, що, відповідно, надає більшої точності та впевненості у вираженні власних думок;

2) розвиток креативного мислення та творчого підходу до будування лексичних блоків, а також до віднаходження асоціативних зв'язків між ними для поліпшеного усвідомлення й запам'ятовування та більш вільного орієнтування у фаховій термінології, що дає кращі предметні знання;

3) розвиток критичного й аналітичного мислення завдяки мовному аналізу тексту задля віднаходження сталих виразів і поширених загально чи у конкретній сфері фраз і термінів, дослідженню їхніх семантичних полів, оцінці частоти

та доцільності їхнього використання, концептуальному осмисленню лексики та її розумінню в рамках контексту та поза ними;

4) поліпшення комунікативних навичок з декількох напрямів, залучаючи студентів не тільки до розуміння логіки мови через лексичні фрагменти та, відповідно, їх відтворення й створення власних, але й до взаємодії під час обговорень, виступів і рольових ігор, розвиваючи вміння самовираження в професійній сфері, а також вміння дослухатися до співрозмовника, аналізувати його повідомлення, що надає покращення сприйняття та розширює власні мовні горизонти.

Приклади завдань на практиці демонструють доцільність і ефективність застосування описаних методів використання лексичного підходу для формування лексичної компетенції та слугують базою на користь педагогів для створення власних вправ для студентів і досягнення описаних результатів у розвитку знань і навичок як з точки зору оволодіння іноземною мовою, так і у професійній сфері.

Інші аспекти застосування лексичного підходу в різних розрізах мови й мовлення вимагають подальшого виявлення, обґрунтування та дослідження.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Глушаниця Н. В. Практичний аспект формування іншомовної професійно-комунікативної компетентності майбутніх бакалаврів з авіоніки в умовах професійної підготовки. *Вісник національного авіаційного університету. Серія: «Педагогіка, психологія»*. 2016. № 9. С. 47–53.
2. Richards J. C., Rodgers T. S. *Approaches and Methods in Language Teaching*. Cambridge: Cambridge University Press, 2001. 270 pp.
3. Ancker W. P. The Joy of Watching Others Learn: An Interview with Diane Larsen-Freeman. *English Teaching Forum*. 1999. Nr 4. pp. 2–9.
4. Ніколаєва С. Ю. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання. Київ: Ленвіт, 2003. 273 с.
5. Bareggi C. Proper Words in Proper Places: Some 'Modest Proposals' for Introducing the Lexical Approach into Your English Class. *Lang Matters*. Issue 13, 2006. pp. 2–4.
6. Quilumba F. L., Lee L. K., Lee W.-J., Harding A. Improving Hydraulic System Energy Efficiency With High-Performance Hydraulic Fluids. *IEEE Transactions on Industry Applications*. 2014. Nr 50 (2). pp. 1313–1321.
7. Dhanesh, G. S., Duthler G. Relationship management through social media influencers: Effects of followers' awareness of paid endorsement. *Public Relations Review*. 2019. Nr 45(3). p. 101765.
8. Cheng, L., Zhao, H., & Zhang, F. X. Iliac Vein Compression Syndrome in an Asymptomatic Patient Population: A Prospective Study. *Chinese medical journal*. 2017. Nr 130 (11). pp. 1269–1275.
9. Busko M. Antidepressants 'Don't Blunt' Semaglutide and Weight Loss. *Medscape*. URL: <https://www.medscape.com/viewarticle/997492> (дата звернення: 20.10.2023)

REFERENCES

1. Hlushanytsia N. V. (2016) Praktychnyi aspekt formuvannia inshomovnoi profesiino-komunikatyvnoi kompetentnosti maibutnikh bakalavriv z avioniky v umovakh profesiinoi pidhotovky [Practical aspect of formation of foreign language professional-communicative competence of bachelor of avionics in conditions of professional training]. *Visnyk natsionalnoho aviatsiynoho universytetu – Bulletin of the National Aviation University. Series: "Pedagogy, psychology"*. № 9. pp. 47–53. [in Ukrainian].
2. Richards J. C., Rodgers T. S. (2001) *Approaches and Methods in Language Teaching*. Cambridge: Cambridge University Press, 270 pp.
3. Ancker W. P. (1999) The Joy of Watching Others Learn: An Interview with Diane Larsen-Freeman. *English Teaching Forum*. № 4. pp. 2–9.

4. Nikolaieva S. Yu. (2003) *Zahalnoievropeiski rekomendatsii z movnoi osvity: vyvchennia, vykladannia, otsiniuvannia* [Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching and Assessment]. Kyiv: Lenvit, 273 pp. [in Ukrainian].
5. Bareggi C. (2006) Proper Words in Proper Places: Some 'Modest Proposals' for Introducing the Lexical Approach into Your English Class. *Lang Matters*. Issue 13, pp. 2–4.
6. Quilumba F. L., Lee L. K., Lee W.-J., Harding A. (2014) Improving Hydraulic System Energy Efficiency With High-Performance Hydraulic Fluids. *IEEE Transactions on Industry Applications*. № 50 (2). pp. 1313–1321.
7. Dhanesh, G. S., Duthler G. (2019) Relationship management through social media influencers: Effects of followers' awareness of paid endorsement. *Public Relations Review*. 2019. № 45(3). p. 101765.
8. Cheng, L., Zhao, H., & Zhang, F. X. (2017) Iliac Vein Compression Syndrome in an Asymptomatic Patient Population: A Prospective Study. *Chinese medical journal*. № 130 (11). pp. 1269–1275.
9. Busko M. Antidepressants 'Don't Blunt' Semaglutide and Weight Loss. Medscape. URL: <https://www.medscape.com/viewarticle/997492> (date of access: 20.10.2023).